

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою ФІМВ
Протокол № 1 від 30.01.2026 р.

МІЖКАФЕДРАЛЬНИЙ КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

**освітньо-професійної програми «Історія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань: А Освіта
спеціальності А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта)**

на 2026 / 2027 навчальний рік

З М І С Т

№ блоку	Назва навчальної дисципліни	№ ст.
Вступ		3
I-й рік навчання		
1	Старі і нові образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і світу	4
2	Нові професійні ролі вчителя/викладача	5
3	Актуальні питання громадянської освіти в Україні	6
4	Методика формування громадянських компетентностей у закладах загальної середньої освіти	7
5	Інновації VS традиції в системі освіти	8
6	Історико-культурна спадщина як складова громадянської освіти	9
7	Теорія і практика комунікативної культури	10
8	Цивілізаційні трансформації української ідентичності в іноетнічному середовищі	11
9	Тероризм в сучасному світі	12
10	Уроки історії та відповідальність істориків	13
11	Націєзберігаючий та культуротворчий контекст українського та зарубіжного музейництва	14
12	Історія етнічних спільнот України та викладання мультикультурності у середній школі	15

ВСТУП

Вибіркові дисципліни – дисципліни вільного вибору студентів для певного рівня вищої освіти, спрямовані на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю. Право на вільний вибір здобувачем навчальних дисциплін передбачене пунктом 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту» (№ 1556- VII від 01.07.2014 р.) Обсяг вибірових навчальних дисциплін повинен становити не менше 25% від загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для освітньої програми відповідного рівня освіти.

У ДВНЗ «Ужгородський національний університет» реалізація права здобувачів вищої освіти на вільний вибір дисциплін регламентована Положенням про організацію освітнього процесу та Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін

(<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>)

Строки та процедура вибору дисциплін регламентовані зазначеними Положеннями університету

Вибір навчальних дисциплін здобувачем вищої освіти створює умови для досягнення наступних цілей :

- забезпечення формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії в межах освітньої програми та реалізації принципів студентоцентрованого навчання і викладання;
- - поглиблення професійних знань та здобуття додаткових спеціальних фахових компетентностей в межах обраної освітньої програми;
- - здобуття загальних та загально-професійних компетентностей в межах спеціальності;
- - ознайомлення з сучасними науковими дослідженнями в інших галузях знань;
- - розширення та поглиблення результатів навчання за загальними компетентностями.

Для реалізації здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти права на формування індивідуальної освітньої траєкторії згідно наказу ректора ДВНЗ «Ужгородський національний університет» від 15.12.2023 р. № 85/01-04 «Про формування освітніх програм та навчальних планів згідно із затвердженими стандартами вищої освіти» у освітньо-професійній програмі «Історія» предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) та навчальних планах у структурі дисциплін вибіркового блоку передбачено вибір 6 (шести) дисциплін

- 1) у 1-му семестрі 1 навчальна дисципліна (навантаження обсягом 3 кредити ЄКТС) та 2 навчальні дисципліни (навантаженням 4 кредити ЄКТС кожна); форма підсумкового контролю – залік.
- 2) у 2-му семестрі 3 навчальні дисципліни (навантаженням 4 кредити ЄКТС кожна), форма підсумкового контролю – залік.

Відповідно до цілей здобувач має можливість обрати дисципліни і шлях реалізації права вільного вибору навчальних дисциплін, серед яких: згідно Пункту 2.3 Положення про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін

- вибір дисципліни із каталогу вибірових дисциплін Університету, до якого входять дисципліни світоглядного характеру та професійно-орієнтовані дисципліни різних спеціальностей та рівнів, які спрямовані на розширення та поглиблення результатів навчання за загальними компетентностями; ознайомлення з сучасними науковими дослідженнями в інших галузях знань

(<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/72380>)

- вибір дисциплін із кафедральних, міжкафедральних каталогів, до яких включені дисципліни спрямовані на поглиблення спеціалізованих фахових та предметних компетентностей, ознайомлення з сучасними науковими дослідженнями в тому числі в галузі історії; розширення та поглиблення результатів навчання за загальними компетентностями.

- вибір навчальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти в рамках реалізації права здобувачів вищої освіти на академічну мобільність та ін.

Здобувач може ознайомитись із розширеними анотаціями дисциплін в каталогах вибірових дисциплін, ОПП інших спеціальностей, РП дисциплін інших ОПП, які розміщені на офіційному сайті університету.

Інформація про вибіркові дисципліни
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності А4.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) на
2026/2027 н.р.

Назва дисципліни	Старі і нові образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1-й р.навч.
Семестр	осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра модерної історії України та зарубіжних країн
Інформаційне забезпечення	мережа Інтернет; фонди та електронні каталоги наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», репозитарій ДВНЗ «УжНУ» (https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/), наукова бібліотека, читальні зали; віртуальне навчальне середовище Moodle (https://elearn.uzhnu.edu.ua/); https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/facultyfhistory_relati/specs ; дидактичні матеріали для самостійної роботи студентів з дисциплін
Форма проведення занять	лекції, семінарські заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета навчальної дисципліни полягає в формуванні знань у ЗВО другого (магістерського) рівня щодо змін, які відбуваються в сучасних підручниках та академічних дискурсах з історії України та Світу від Геродота до сьогодення, маркуючи таким чином два образи: старі і нові. Вивчення дисципліни сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), застосовувати нові ідеї, пропозиції, освітні практики, з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання (вчитися протягом всього життя), виявляти ініціативність та підприємливість, адаптуватись та діяти в нових умовах, здатність усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, діяти соціально відповідально та на основі етичних міркувань (мотивів), здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, толерувати багатоманітність і полікультурність у суспільстві. здатність спілкуватися іноземною мовою; здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності; здатність використовувати інновації у професійній діяльності; здатність визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних та професійних завдань; здатність розрізняти різні тематичні та проблемні образи в сучасних шкільних підручниках та академічних дискурсах з історії України і Світу.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Вступ до навчальної дисципліни
- Тема 2. Образи часу і простору
- Тема 3. Антропологічні образи статі і гендеру
- Тема 4. Загальнолюдські образи
- Тема 5. Національні образи
- Тема 6. Образи сусідів в історії України
- Тема 7. Образи різних регіонів і країн Світу в історії України
- Тема 8. Образи України в історії сусідів
- Тема 9. Образи України в історії країн євроатлантичної спільноти
- Тема 10. Образи історичних регіонів України
- Тема 11. Образи Закарпаття в історії України, сусідів та Європи

Назва дисципліни	Нові професійні ролі вчителя/викладача
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1-й р.н.
Семестр	осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби
Інформаційне забезпечення	віртуальне освітнє середовище на платформі MOODLE, інформаційні ресурси Інтернет
Форма проведення занять	лекції, семінарські
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Предметом є освітні технології, інноваційне «прочитання» і творче впровадження яких зорієнтоване на ефективну професійну діяльність педагога як агента змін, модератора якісної освітньої діяльності розвитку предметно-методичної, інноваційної та оцінювально-аналітичної компетентностей (усвідомлений підбір для своєї професійної діяльності технологій, засобів, методів навчання, форм організації діяльності здобувачів, які, дійсно, будуть ефективними у досягненні прогнозованого в умовах невизначеності результату), компетентності педагогічного партнерства (шляхи реалізації права здобувача на формування індивідуальної освітньої траєкторії, сприяння особистісному та професійному розвитку).

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Вступ. Цивілізаційний статус педагога в освітньому поступі людства

Тема 2. Нормативно-правові засади освітньої діяльності: європейський та український вимір

Тема 3. Індивідуальний підхід й індивідуалізація освіти: спільне і відмінне (теоретичне підґрунтя трансформації ролі вчителя/викладача)

Тема 4. Як готувати чемпіонів ? (коучингові технології в освіті (і не лише!))

Тема 5. Тьюторство як форма педагогічного супроводу руху здобувача за індивідуальною освітньою траєкторією. Сучасні моделі тьюторингу у системі середньої освіти країн Європи та США

Тема 6. Модерування і фасилітація як технології «командної гри»

Тема 7. Нова українська школа як інноваційний майданчик апробації нових професійних ролей педагога

Тема 8. Дієві міжнародні практики для професійного розвитку педагогів.

Назва дисципліни	Актуальні питання громадянської освіти в Україні
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1-й р.н.
Семестр	осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра модерної історії України та зарубіжних країн
Інформаційне забезпечення	мережа Інтернет; фонди та електронні каталоги наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», репозитарій ДВНЗ «УжНУ» (https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/), наукова бібліотека, читальні зали; віртуальне навчальне середовище Moodle (https://elearn.uzhnu.edu.ua/); https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/facultyfhistory_relati/specs ; дидактичні матеріали для самостійної роботи
Форма проведення занять	лекції, семінарські заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Розвиток України як демократичної правової держави в умовах війни актуалізував проблему посилення громадянської освіти суспільства. **Мета** навчальної дисципліни «Актуальні питання громадянської освіти в Україні» є формування знань про громадянську освіту учнів та її роль у формуванні громадянського суспільства в Україні. Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей: інтегральні: загальні: Здатність усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, діяти соціально відповідально та на основі етичних міркувань (мотивів); здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, толерувати багатоманітність і полікультурність у суспільстві; фахові: здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності; здатність використовувати інновації у професійній діяльності; здатність до моделювання змісту навчання, формування у здобувачів ключових компетентностей, передбачених освітніми програмами, та здійснення інтегрованого навчання; здатність забезпечувати організацію освітнього процесу в закладах освіти та сприятливі умови для учасників освітнього процесу.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Ідея громадянства та громадянського виховання в історичній ретроспективі.

Тема 2. Громадянська освіта школярів: сучасний стан, проблеми та перспективи.

Тема 3. Формування громадянської компетентності школярів.

Тема 4. Формування хронологічних знань учнів в контексті становлення громадянської позиції на уроках історії.

Тема 5. Поведінкові аспекти та аналіз стану громадянської свідомості української молоді.

Тема 6. Неформальна освіта як інструмент формування громадянських цінностей української молоді.

Тема 7. Громадянські компетентності сучасного вчителя.

Тема 8. Формування комунікативної компетентності у громадянському вихованні особистості.

Тема 9. Новий погляд на зміст громадянської освіти батьків.

Тема 10. Освітньо-виховні можливості новітніх інформаційних технологій у громадянській освіті та вихованні учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Тема 11. Роль громадсько активної школи у розвитку громадянського суспільства в Україні.

Тема 12. Особливості адаптації американського досвіду у сфері громадянської освіти в Україні.

Назва дисципліни	Методика формування громадянських компетентностей у закладах загальної середньої освіти
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1-й р.навч.
Семестр	осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра модерної історії України та зарубіжних країн
Інформаційне забезпечення	мережа Інтернет; фонди та електронні каталоги наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», репозитарій ДВНЗ «УжНУ» (https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/), наукова бібліотека, читальні зали; віртуальне навчальне середовище Moodle (https://e-learn.uzhnu.edu.ua/); https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/faculty-fhistory_relati/specs ; дидактичні матеріали для самостійної роботи
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у майбутніх учителів історії та громадянської освіти здатності проєктувати, реалізовувати й оцінювати освітній процес, спрямований на розвиток громадянських компетентностей учнів відповідно до вимог Міністерство освіти і науки України, Концепції НУШ та чинних державних стандартів базової і профільної середньої освіти.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей: інтегральні: загальні: Здатність усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, діяти соціально відповідально та на основі етичних міркувань (мотивів); здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, толерувати багатоманітність і полікультурність у суспільстві; фахові: здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності; здатність використовувати інновації у професійній діяльності; здатність до моделювання змісту навчання, формування у здобувачів ключових компетентностей, передбачених освітніми програмами, та здійснення інтегрованого навчання; здатність організувати безпечне демократичне освітнє середовище, засноване на принципах поваги до прав людини, застосовувати цифрові ресурси та медіа-інструменти для формування медіаграмотності та громадянської активності.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

1. Поняття та структура громадянської компетентності.
2. Європейські та українські підходи до освіти для демократичного громадянства.
3. Нормативно-правове забезпечення громадянської освіти в Україні.
4. Проєктування уроку та освітнього середовища.
5. Інтерактивні технології навчання громадянської освіти.
6. Дискусійні методики, дебати, моделювання демократичних процедур.
7. Інтеграція громадянської освіти в історичні курси.
8. Формувальне оцінювання громадянських компетентностей.
9. Проєктна діяльність і service learning.
10. Громадянська освіта в умовах воєнного стану та суспільних викликів.

Назва дисципліни	Інновації VS традиції в системі освіти
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1-й
Семестр	Осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра Античності, Середньовіччя та історії України до модерної доби
Інформаційне забезпечення	віртуальне освітнє середовище на платформі MOODLE, інформаційні ресурси Інтернет
Форма проведення занять	лекції, семінарські заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Предметом є освітня діяльність як розгорнута в часі й просторі послідовність соціально значущих процесів, сюжетів (інституційних, організаційно-правових, аксіологічних тощо), що в найбільш показовий спосіб увиразнюють зв'язок минулого з теперішнім і дають змогу формувати проекти майбутнього в освітній сфері. **Компетентності:** аналізувати інформацію щодо освітніх інновацій, умов їхнього впровадження; здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності, здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі. **Мета:** наукові знання про основні закономірності та інноваційні тенденції освітньої діяльності в системі шкільної та університетської освіти в регіональному та часовому вимірах; навички творчої реалізації позитивних надбань світового та вітчизняного досвіду організації, забезпечення, реалізації освітнього процесу у майбутній самостійній діяльності; критичне осмислення процесів у вітчизняному освітньому просторі у зіставленні й порівнянні з європейським/світовим контекстом

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Змістовий модуль 1. Шкільна освіта в об'єктиві часу: світовий та національний вимір

Тема 1. Вступ. Теоретико-методологічний контекст розвитку процесів оновлення освітнього простору

Тема 2. Успішні освітні практики в сучасному світі: фактори успіху-проблеми-перспективи. НУШ.

Тема 3. Освітня діяльність шкіл в контексті цифрової трансформації освіти і педагогіки

Тема 4. Вчитель в освітній діяльності школи: світовий та український вимір

Змістовий модуль 2. Місія Університету в «promotion power of the mind» («поширення сили розумності»)

Тема 5. Феномен університету як маркера суспільного розвитку і модератора соціокультурних трансформацій

Тема 6. Докласичний та Класичний Університет: темпоральна та просторова метаморфоза освітньої діяльності.

Тема 7 Пошук нової парадигми знань в постіндустріальному суспільстві

Тема 8. Університет, Конкуренція, Рейтинги, Якість: взаємозв'язок, суперечливість

Тема 9. Українські університети в сучасному освітньому просторі: реалії та перспективи.

Назва дисципліни	Історико-культурна спадщина як складова громадянської освіти
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1-й р.н.
Семестр	осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	навчально-методичні матеріали, презентації
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою дисципліни «Історико-культурна спадщина, як складова громадянської освіти» є формування системи знань щодо сутності історико-культурної спадщини та її ролі в розвитку суспільства. В умовах повномасштабного вторгнення росії та її руйнівного впливу на історико-культурну спадщину України, актуальність курсу набуває нового значення. Курс також спрямований на формування у студентів системних знань про сучасний процес теоретичного осмислення, дослідження, збереження та популяризації історико-культурної спадщини в Україні із врахуванням міжнародного досвіду. Крім того, метою пропонованого курсу є надати майбутнім педагогам-історикам достатній понятійний апарат та компетентності для викладання у середній школі. Дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей: інтегральна: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; загальні: здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня; здатність працювати у міжнародному контексті; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність діяти соціально відповідально та з усвідомленням громадянської позиції; здатність до комунікації та співпраці у складі колективу; здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій; спеціальні (фахові, предметні): розуміти та вміти роз'яснити теоретичні та нормативно-правові основи визначення історико-культурної спадщини та її збереження; визначити понятійно-категоріальний апарат та функції історико-культурної спадщини; здобуття практичних умінь застосовувати набуті знання для вивчення і збереження пам'яток історії та культури, здатність до усного та письмового критичного аналізу і синтезу першоджерел та вторинної літератури з дисципліни; отримати достатній понятійний апарат та компетентності для викладання тематики у середній школі

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Феномен історико-культурної спадщини.

Тема 2. Об'єкти історичної і культурної спадщини: сутність та класифікація.

Тема 3. Науково-методичні основи вивчення історико-культурної спадщини.

Тема 4. Формування традицій збереження історико-культурної спадщини: загальна характеристика.

Тема 5. Історико-культурна спадщина України: сучасний стан та виклики.

Тема 6. Інноваційні підходи у музейній та пам'яткоохоронних практиках.

Тема 7. Особливості сучасного організаційного та законодавчого забезпечення управління історичною спадщиною та сферою культури в Україні та ЄС.

Тема 8. Музейна педагогіка, як інструмент взаємодії закладів освіти і музеїв.

Тема 9. Історико-культурна спадщина у системі сталого розвитку суспільства.

Тема 10. Принципи, концепції використання об'єктів історико-культурної спадщини в сучасному світі.

Назва дисципліни	Теорія і практика комунікативної культури
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1-й р.навч.
Семестр	осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра археології, етнології та культурології (АЕК)
Інформаційне забезпечення	робоча програма, Наукова бібліотека ДВНЗ «УжНУ», мультимедійний проектор, ноутбук, віртуальне середовище Moodle
Форма проведення занять	лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Формування soft skills здобувачів, апробація проблемно-орієнтованих ситуацій та завдань, що мають зв'язок з конкретними навчальними, дослідницькими чи виробничими проблемами, оволодіння навичками розв'язання конфліктних ситуацій з урахуванням корпоративних інтересів; здатність діяти на основі етичних міркувань; здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо; здатність працювати в колективі та самотійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам; формування моральної і комунікативної культури особистості.

Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичними знаннями та набуття практичних навичок дотримання етичних принципів та норм спілкування, набуття навичок самотійно створювати і продуктивно розв'язувати комунікативні ситуації, актуалізація механізмів професійного й особистісного самовдосконалення.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Вступ до курсу. Історія розвитку теорії комунікації

Тема 2. Типологія комунікації

Тема 3. Спілкування в координатах етики і моралі

Тема 4. Педагогічне спілкування

Тема 5. Вербальна і невербальна комунікація

Тема 6. Комунікативні канали та бар'єри

Тема 7. Комунікативні технології

Тема 8. Комунікативні стратегії розв'язання конфліктів

Тема 9. Полемічна майстерність

Тема 10. Культура мовлення

Тема 11. Міжнародні та міжкультурні комунікації

Назва дисципліни	Цивілізаційні трансформації української ідентичності в іноетнічному середовищі
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1-й р.н.
Семестр	осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби
Інформаційне забезпечення	віртуальне освітнє середовище на платформі MOODLE, інформаційні ресурси Інтернет
Форма проведення занять	лекції, семінарські
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Предметом є феномен української діаспори, передумови, причини, напрями, етапи її формування, досвід і уроки її культурозберігаючої, соціально-політичної діяльності.

Метою дисципліни є поглибити гуманітарну освіченість, розширити спектр фахової реалізації у справі духовного відродження українського суспільства,

Розвиток оцінювально-аналітичної, рефлексивної, громадянської та культурної компетентностей, здійснюючи:

- аналіз явищ та процесів, пов'язаних з формуванням та сьогоденням української
- проектування варіантів використання можливостей «народної дипломатії» в умовах масштабної міграції, творчого використання досвіду культурозберігаючої діяльності української діаспори в сучасних умовах України
- формування власної громадянсько свідомої позиції щодо оцінки феномену української діаспори, її ролі в державотворчих процесах
- критичне переосмислення надбань та сучасних тенденцій діаспорознавства

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Змістовий модуль: Україна і світовий міграційний процес

Тема 1. Вступ. Міграція як типова складова історії українського народу

Тема 2. Масова українська еміграція: Хто? Коли? Куди? Чому?

Тема 3. Сучасні українські емігранти- хто вони ? (за матеріалами Міграційної служби України та альтернативних джерел)

Тема 4. Діаспора - основна форма існування закордонної гілки українського етносу

Змістовий модуль: Українська діаспора в об'єктиві сучасності – національно-політичний та духовно-культурний феномен

Тема 5. Українські «інтелектуали» в Світі: від Середньовіччя до Великої війни

Тема 6. «Виштовхнуті та Ретельно забуті» (українські громадські та культурні діячі - емігранти міжвоєнного та повоєнного періоду)

Тема 7. Українці світу-світ українців

Тема 8. Українська діаспора як суб'єкт і чинник розбудови українського громадянського суспільства

Тема 9. Українська діаспора в контексті зовнішньої політики незалежної України: здобутки та упущені? можливості (Діаспора як дипломат України в світі)

Назва дисципліни	Тероризм в сучасному світі
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1-й р.н.
Семестр	осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра модерної історії України та зарубіжних країн
Інформаційне забезпечення	мережа Інтернет; фонди та електронні каталоги наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», репозитарій ДВНЗ «УжНУ» (https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/), наукова бібліотека, читальні зали; віртуальне навчальне середовище Moodle (https://elearn.uzhnu.edu.ua/); https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/facultyfhistory_relati/specs ; дидактичні матеріали для самостійної роботи студентів з дисциплін
Форма проведення занять	лекції, семінарські заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів розуміння сутності явища тероризму, ознайомити з особливостями формування й функціонування терористичних організацій та виробити уявлення про ефективність досвіду антитерористичної діяльності. Вивчення дисципліни сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти наступних умінь та компетентностей: здатність описувати, пояснювати й оцінювати історичні процеси та явища у різних соціальних, культурних та ідеологічних контекстах; розуміння історичних коренів, еволюції та сучасних форм тероризму; знання основних ідеологій, що лежать в основі терористичних рухів; здатність розпізнавати та протидіяти пропаганді та дезінформації; розвиток здатності критично аналізувати інформацію та формувати обґрунтовані висновки; усвідомлення впливу тероризму на міжнародні відносини та глобальну політику; розуміння регіональних особливостей терористичної діяльності; знання міжнародного права та національних законодавств, що регулюють боротьбу з тероризмом; вміння ефективно комунікувати в міжкультурному середовищі.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Історико-соціальні аспекти тероризму

Тема 2. Феномен тероризму та проблема його сучасної характеристики

Тема 3. Історичні виміри феномену тероризму

Тема 4. Державне та політичне насилля

Тема 5. Міжнародний тероризм як глобальна проблема людства

Тема 6. Особливості інформаційного тероризму як одного із способів інформаційної війни

Тема 7. Сучасний політичний екстремізм та тероризм

Тема 8. Релігійне підґрунтя тероризму

Тема 9. Особливості й форми ісламського тероризму

Тема 10. Ісламська держава Іраку та Леванту (ІДІЛ) як новий прояв радикального тероризму

Тема 11. Російська Федерація – держава-терорист і держава-спонсор тероризму

Тема 12. Актуальні проблеми боротьби з тероризмом в США

Тема 13. Діяльність терористичних організацій в Латинській Америці

Тема 14. Актуальні проблеми боротьби з тероризмом в Західній Європі

Тема 15. Історична ретроспектива витоків тероризму в Центральній-Східній Європі.

Назва дисципліни	Уроки історії та відповідальність істориків
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1-й р.н.
Семестр	осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах*	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра модерної історії України та зарубіжних країн
Інформаційне забезпечення	мережа Інтернет; фонди та електронні каталоги наукової бібліотеки ДВНЗ «УжНУ», репозитарій ДВНЗ «УжНУ» (https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/), наукова бібліотека, читальні зали; віртуальне навчальне середовище Moodle (https://elearn.uzhnu.edu.ua/); https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/facultyfhistory_relati/specs ; дидактичні матеріали для самостійної роботи студентів з дисциплін
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Форма семестрового контролю*	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета навчальної дисципліни полягає в формуванні знань у здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня з історії людства та історичних вчень від Геродота до сьогодення та значення відповідальності історика. Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним. здатність генерувати нові ідеї (креативність), застосовувати нові ідеї, пропозиції, освітні практики, з метою цілеспрямованого вдосконалення, безперервного і самоорганізованого навчання (вчитися протягом всього життя), виявляти ініціативність та підприємливість, адаптуватись та діяти в нових умовах здатність усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, діяти соціально відповідально та на основі етичних міркувань (мотивів), здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, толерувати багатоманітність і полікультурність у суспільстві. здатність спілкуватися іноземною мовою; здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності; здатність використовувати інновації у професійній діяльності; здатність визначати та застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів, використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних та професійних завдань; здатність самостійно робити уроки з різної тематичної та проблемної історії; здатність бути добрим, відповідальним та чесним істориком.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

- Тема 1. Вступ до навчальної дисципліни
- Тема 2. «Уроки історії. Огляд історії людства як продукту людського досвіду» Вілл і Аріель Дюрантів
- Тема 3. «Дванадцять уроків по історії» Антуана Про
- Тема 4. «Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього» Ювала Ной Харарі
- Тема 5. «Про тиранію. Двадцять уроків двадцятого століття» Тімоті Снайдера
- Тема 6. «21 урок для 21 століття» Ювала Ной Харарі
- Тема 7. Уроки глобальних конфліктів і війн в історії людства та відповідальність істориків
- Тема 8. Уроки українсько-російських взаємин та відповідальність істориків
- Тема 9. Уроки українсько-польських взаємин та відповідальність істориків
- Тема 10. Уроки державотворення та націєтворення України і відповідальність істориків
- Тема 11. Як стати добрим, відповідальним та чесним істориком.

Назва дисципліни	Націєзберігаючий та культуротворчий контекст українського та зарубіжного музейництва
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1-й р.н.
Семестр	осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби
Інформаційне забезпечення	віртуальне освітнє середовище на платформі MOODLE, інформаційні ресурси Інтернет
Форма проведення занять	лекції, семінарські заняття
Форма семестрового контролю	залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з сучасними тенденціями музеєзнавства в світі, історією вітчизняного музеєзнавства та визначенням ролі музеїв на сучасному етапі розвитку суспільства. Набуті знання підвищать інтелектуальний рівень студентів, їх професійну підготовку а головне, усвідомлення ними потреби активнішого входження України у світовий музейний простір, необхідності реформування музейного середовища та удосконалення туристичної галузі Української держави відповідно до світових стандартів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні: **знати:** загальну історіографію курсу; понятійно-термінологічний апарат музеєзнавства; міжнародні нормативні акти та організаційно-правові документи, які регулюють міжнародне музейне співробітництво, співпрацю у галузі культури і туризму; історію виникнення і діяльності провідних музеїв світу. **Вміти:** застосовувати на практиці методологію і методи історичного дослідження; опрацьовувати історичні джерела та наукову літературу; застосовувати набуті відомості та отримані знання про інноваційну діяльність провідних вітчизняних та зарубіжних музеїв; знаходити вирішення практичних завдань, пов'язаних з реформуванням музейної справи та удосконаленням туристичної галузі України на підставі засвоєння кращого світового досвіду; визначати місце музею, як центру культурної ідентичності в умовах сучасних міжнародних культурних відносин.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем):

Тема 1. Вступ до навчального курсу. Історіографія і джерела курсу

Тема 2. Історичний та сучасний досвід музейної справи

Тема 3. Правова основа музейної діяльності в Україні та світі.

Тема 4. Географічно-туристична та пам'яткознавча характеристика визначних музеїв України

Тема 5. Повернення та реституція культурних цінностей: глобальні тенденції і виклики для

України. Тема 6. Визначні музеї Європи, та їх роль у розвитку туризму Тема 7. Визначні музеї азійського континенту.

Тема 8. Визначні музеї Америки.

Тема 9. Музейні зібрання африканського континенту як цінні культурні надбання людства.

Тема 10. Музеї майбутнього, в контексті побудови громадянського суспільства через розуміння минулого.

Назва дисципліни	Історія етнічних спільнот України та викладання мультикультурності у середній школі
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Курс (рік) навчання	1-й р.н.
Семестр	осінній/весняний
Обсяг дисципліни у кредитах	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Передумови для вивчення дисципліни	немає
Кафедра, яка забезпечує викладання дисципліни	кафедра археології, етнології та культурології
Інформаційне забезпечення	Робоча програма, Наукова бібліотека ДВНЗ «УжНУ», мультимедійний проектор, ноутбук, віртуальне середовище Moodle
Форма проведення занять	Лекції, практичні заняття
Форма семестрового контролю	Залік

Ключові результати навчання (знання, уміння та інші компетентності):

Мета курсу: полягає у підготовці майбутніх вчителів історії до компетентного та чутливого викладання історії етнічних спільнот України. Студенти мають оволодіти методиками інтеграції історії етнічних меншин у загальний історичний контекст, підкреслюючи їхній внесок у розвиток суспільства. Курс спрямований на розвиток навичок критичного мислення та полікультурної комунікації. Також курс сприяє формуванню у студентів розуміння важливості етнічної різноманітності та культурної спадщини у формуванні національної ідентичності.

Завдання: В процесі вивчення курсу студенти повинні поглибити своє розуміння історії етнічних спільнот та навчитися ефективно викладати ці теми для учнів середньої школи. Вони мають активно працювати з різними джерелами, аналізуючи внесок етнічних груп у розвиток суспільства та їхню взаємодію з іншими культурами. Студенти повинні ознайомитися з сучасними науковими підходами до вивчення історії етнічних громад та зрозуміти їхній вплив на сучасний соціокультурний контекст. Курс спрямований на розвиток критичного мислення та аналітичних навичок, необхідних для оцінки наукових підходів до теми.

Короткий зміст дисципліни (що буде вивчатися, перелік тем)

- Тема 1. Вступ до методики викладання історії етнічних спільнот.
- Тема 2. Репрезентація етнічних спільнот України у шкільних підручниках.
- Тема 3. Історія та культура польської громади: співжиття та конфлікти.
- Тема 4. Корінні народи України: кримські татари, кримчаки та караїми.
- Тема 5. Євреї в Україні: від співжиття у штетлах до Голокосту та його наслідків.
- Тема 6. Історія та культура українських чехів на Волині та Закарпатті.
- Тема 7. Колоніалізм, імперіалізм та тоталітаризм: росіяни в Україні.
- Тема 8. Німці, угорці, словаки, румуни та інші спільноти в етнічній мозаїці України.